

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18326/2022
06.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Путник, адвокат из ..., против тужене Републике Србије-Високи савет судства-Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 67/22 од 29.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 67/22 од 29.04.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 67/22 од 29.04.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 67/22 од 29.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду Прр1 16/19 од 21.12.2021. године, којом је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да му тужена због повреде права на суђење у разумном року исплати имовинску штету у износу од 196.440,00 динара са законском затезном каматом од подношења тужбе до исплате и тужилац обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 18.000,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном (члан 404. ЗПП).

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужиоца у овом спору није потребно одлучивати ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Предмет спора је захтев тужиоца за накнаду имовинске штете проузроковане повредом права на суђење у разумном року у стечајном поступку.

Одредбом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од 1 године од дана када је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Редовни судови у споровима за накнаду имовинске штете настале због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизмирена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом следе правне ставове изражене у одлукама Уставног суда и Европског суда за људска права. Према ставовима тих судова, успостављена је директна одговорност државе за обавезе привредних друштава која не уживају довољну институционалну и оперативну независност од државе, и то без утврђивања узрочно-последичне везе између повреде права на суђење у разумном року и настале штете. Тај став садржан је и у Закључку Врховног касационог суда од 02.11.2018. године, донетим у поступку решавања спорног правног питања Спп 6/2016, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Узрочно-последична веза између повреде права на суђење у разумном року и настале имовинске штете нужно се мора утврђивати у случају када ненаплаћено потраживање не потиче из радног односа, као и у случајевима када то потраживање постоји према извршном, односно стечајном дужнику које није основано на бази друштвеног или државног капитала (допуна Закључка од 02.11.2018. године, усвојена на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године).

У конкретном случају, тужиочево потраживање потиче из радног односа са стечајним дужником ПД „Индустирија котрљајућих лежајева“ ад Београд, које у потраживаном износу није наплаћено у стечајном поступку, а решењем стечајног суда је утврђено да је тужиоцу у том поступку повређено право на суђење у разумном року. Мађутим, стечајни дужник је привредни субјект који још од 1999. године не послује са већинским друштвеним, односно државним капиталом, а тужиочево потраживање из радног односа настало је у време када је његов послодавац већ био приватизован, због чега тужена држава не одговара за имовинску штету насталу услед повреде права на суђење у разумном року у стечајном поступку приватизованог предузећа, осим ако се утврди да је немогућност наплате потраживања од стечајног дужника последица одуговлачења поступка стечаја, односно неадекватног поступања стечајног суда при уновчењу имовине стечајног дужника и намирења потраживања његових поверилаца. Те чињенице у овом спору нису доказане, у смислу изложеног става ревизијског суда о правилу о терету доказивања.

Из наведених разлога, с обзиром да у овом спору нема правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизије није дозвољена.

Одредбом члана 468. став 1. ЗПП прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 3.000,00 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Одредбом члана 479. став 6. ЗПП прописано је да против одлуке другостепеног суда којом је одлучено у спору мале вредност ревизија није дозвољена.

Тужба ради накнаде материјалне штете поднета је дана 14.10.2019. године, вредност предмета спора је 196.440,00 динара и поступак је вођен по правилима о споровима мале вредности.

Како је побијаном другостепеном пресудом одлучено у спору мале вредности, у коме је према члану 479. став 6. ЗПП, искључено право на изјављивање ревизије, то је применом члана 413. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић